

Tatabányai Árpád Gimnázium

Osztályozó vizsga követelményei

HT4-2020 és HT6-2020

Négy és hat évfolyamos gimnázium

**Magyar nyelv és irodalom
specializáció**

Magyar nyelv

11. évfolyam

Egy osztályozóvizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. Egy tanuló egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam anyagából tehet vizsgát. (Pedagógiai Program)

Az osztályozóvizsgán az alábbi témakörök ismeretanyaga szerepel a tantervben leírtak szerint:

I. Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv

A nyelv működése a beszélgetés, társalgás során

A társalgás udvariassági formái

A beszédaktus

Az együttműködési elv (mennyiségi, minőségi, viszony, mód)

II. Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok

A nyelv és a beszéd, a nyelv mint változó rendszer

A nyelv és gondolkodás, a nyelv és megismerés

Korlátozott kódú nyelvek: gesztusnyelvek, jelnyelvek

A beszéd mint cselekvés

A nyelvcsaládok és nyelvtípusok

Az emberiség információs forradalmi, a nyelv és a kultúra viszonya

III. Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvmlékek

A magyar nyelv rokonságának hipotézisei

A XIX. század versengő elméletei, az utóbbi évtizedek törekvései a származási modellek felülvizsgálatára

A magyar nyelvtörténet korszakai

Nyelvmlékek

A szókészlet változása a magyar nyelv történetében

Nyelvújítás

Nyelvi változások a Neumann-galaxisban

IV. A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma

Anyanyelvünk rétegződése I.- A köznyelvi változatok, a csoportnyelvek és rétegnyelvek

Anyanyelvünk rétegződése II.- A nyelvjárások és a nyelvi norma

Nyelvünk helyzete a határon túl
Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés

V. Ismétlés

A kommunikáció

Leíró nyelvtani ismeretek

12. évfolyam

Egy osztályozóvizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. Egy tanuló egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam anyagából tehet vizsgát. (Pedagógiai Program)

Az osztályozóvizsgán az alábbi témakörök ismeretanyaga szerepel a tantervben leírtak szerint:

I. Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés

A retorika és kommunikáció, a retorika fogalma

A retorikai szövegek felépítése és elkészítésének lépései

A szónoki beszéd fajtái (tanácsadó beszéd, törvényszéki beszéd, alkalmi beszéd) és jellemzőik

Az érvelő beszéd felépítése, az érvtípusok

Az érvelés és cáfolat módszere

A retorikai szövegek kifejezőeszközei

A kulturált vita szabályai

A befolyásolás módszerei

Az előadás szemléltetésének módjai

II. Érettségi témakörök rendszerező ismétlése (az adott tanév érettségi témaköreirehez kapcsolódó ismeretek)

A magyar nyelv története

Ember és nyelvhasználat

A szöveg

A retorika alapjai

Stílus és jelentés

Digitális kommunikáció

Irodalom

11. évfolyam

I. A klasszikus modernség irodalma

A. A nyugat-európai irodalom

- a) Honoré de Balzac: Goriot apó , Stendhal: Vörös és fekete
- b) Színház- és drámatörténet: Henrik Ibsen: A vadkacsa vagy Nóra (Babaotthon)
- c) Flaubert: Bovaryné
- d) Maupassant: Gömböc és más történetek

B. Az orosz irodalom

- a) Nyikolaj Vasziljevics Gogol: A köpönyeg, Az orr
- b) Fjodor Mihajlovics Dosztojevszkij: Bűn és bűnhődés
- c) Lev Nyikolajevics Tolsztoj: Ivan Iljics halála , Anna Karenina
- d) Színház- és drámatörténet: Anton Pavlovics Csehov: Sirály vagy Ványa bácsi vagy Három nővér, Ibsen: A vadkacsa vagy Nóra

C. A klasszikus modernizmus lírájának alkotói, alkotásai

- a) Charles Baudelaire
- a) Paul Verlaine
- a) Arthur Rimbaud

D. Romantika és realizmus a XIX. század magyar irodalmában

1. Életművek a XIX. század második felének magyar irodalmából
 - a) Arany János epika, balladák, líra
 - b) Mikszáth Kálmán regényei és novellisztikája
2. Színház- és drámatörténet
 - a) Madách Imre: Az ember tragédiája
3. Szemelvények a XIX. század második felének és a századfordulónak a magyar irodalmából
 - a) Tompa Mihály
 - a) Gárdonyi Géza
 - c) Vajda János
 - d) Reviczky Gyula, Komjáthy Jenő

II. A magyar irodalom a XX. században

A. Életművek a XX. század magyar irodalmából

- a) Herczeg Ferenc: Az élet kapuja, Fekete szüret a Badacsonyon
- Színház- és drámatörténet: Bizánc, A kék róka
- a) Ady Endre pályaképe, kötetei, lírájának jellemző témái

- b) Babits Mihály pályaképe, kötetei, lírájának jellemző témái és epikus művei
- c) Kosztolányi Dezső pályaképe, kötetei, lírájának jellemző témái, novellisztikája és regényei

A. Portrék a XX. század magyar irodalmából

- a) Móricz Zsigmond novellisztikája és regényei
- b) Wass Albert: Adjátok vissza a hegyeimet!, Üzenet haza, A funtineli boszorkány

A. Metszetek a XX. század magyar irodalmából – a Nyugat alkotói

- a) Juhász Gyula lírája
- a) Tóth Árpád lírája
- b) Karinthy Frigyes prózája
- c) Szerb Antal: Utas és holdvilág

12. évfolyam

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. Egy tanuló egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam anyagából tehet vizsgát. (Pedagógiai Program)

I. A modernizmus irodalma

A. Avantgárd mozgalmak

- a) Guillaume Apollinaire: A megsebzett galamb és a szökőkút
- b) Kassák Lajos: A ló meghal a madarak kirepülnek (részlet)

A. A világirodalom modernista lírájának nagy alkotói, alkotásai

- a) Thomas Stearns Eliot: A háromkirályok utazása (részlet)

A. A világirodalom modernista epikájának nagy alkotói, alkotásai

- a) Franz Kafka: Az átváltozás, A per
- b) Thomas Mann epikája
- c) Bulgakov: A Mester és Margarita

A. Színház- és drámatörténet: a modernizmus drámai törekvései

- a) Irodalom és színház
 - Bertolt Brecht: Koldusopera vagy Kurácsi mama
 - Samuel Barclay Beckett: Godot-ra várva vagy Friedrich Dürrenmatt egy drámája
- b, Portrék a XX. század világirodalmának epikájából
(pl. Hemingway, Camus)

E. A posztmodern világirodalom

- a) Bohumil Hrabal: Sörgyári capriccio

- b) Gabriel García Márquez: Száz év magány

II. A magyar irodalom a XX. században II.

A. Életmű a XX. század magyar irodalmából II.

- a) József Attila életműve

A. Portrék a XX. század magyar irodalmából

- a) Örkény István: Egyperces novellák
b) Szabó Magda: Az ajtó
c) Kányádi Sándor

A. Metszetek a XX. század magyar irodalmából

1. Metszetek: egyéni utakon

- a) Krúdy Gyula
b) Szabó Dezső
c) Weöres Sándor

2. Metszetek a modernista irodalomból – a Nyugat alkotói

- a) Szabó Lőrinc
b) Radnóti Miklós
c) Ottlik Géza: Iskola a határon

3. Metszetek az erdélyi, délvidéki és kárpátaljai irodalomból

- a) Dsida Jenő
b) Reményik Sándor
c) Áprily Lajos
d) Néhány jellemző portré és téma a határon túli magyar irodalomból (Gion Nándor, Kovács Vilmos, Sütő András, Tamási Áron)

4. Metszet a „Fényes szellők nemzedékének” irodalmából

- a) Nagy László

5. Metszet a tárgyias irodalomból – az Újhold alkotói

- a) Pilinszky János
b) Nemes Nagy Ágnes

6. Metszetek az irodalmi szociográfia alkotóinak munkáiból

- a) Illyés Gyula: Puszták népe

A. Színház- és drámatörténet

- a) Örkény István: Tóték
b) Szabó Magda: Az a szép fényes nap (részlet)

III. A XX. századi történelem az irodalomban

A. Trianon

- a) Juhász Gyula: Trianon
- b) Vértó Magyarország (Szerk.: Kosztolányi Dezső)
- c) Lyka Károly: Magyar művészet – magyar határok (részlet)

A. Világháborúk

- a) Gyóni Géza: Csak egy éjszakára...

A. Holokauszt

- a) Szép Ernő: Emberszag (részlet)
- b) Tadeusz Borowski: Kővilág
- c) Kertész Imre: Sorstalanság

A. Kommunista diktatúra

- a) Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról vagy George Orwell: 1984 (részletek)

A. 1956

- a) Nagy Gáspár: Öröknýár: elmúltam 9 éves, A Fiú naplójából
- b) Márai Sándor: Mennyből az angyal, Halotti beszéd

IV. Metszetek a kortárs magyar irodalomból

- A. A szaktanár által szabadon választott írók, művek